

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/636/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112234678
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5112234678.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/318/2012-92 zo dňa 28. apríla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Žilina. Za preukázanú považoval okolnosť podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Vychádzal zo skutočnosti, že vo veci vedenej Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 24Er/5336/2010 proces vydania poverenia trval cca 5,5 mesiacov. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok (v spotrebiteľskej veci), vo vzťahu ku ktorému titulu už v rozhodnom období „neplatila“ 15-dňová lehota na vydanie poverenia. V tejto spojitosti okresný súd zdôraznil povinnosť exekučného súdu dôsledne posúdiť všetky relevantné súvislosti ochrany spotrebiteľa, čo bezprostredne súvisí s väčšou časovou náročnosťou. Zároveň (exekučný) súd nie je administratívny orgán, ktorý automaticky udeľuje poverenia na žiadosť súdneho exekútora.

S poukazom na závery aplikačnej činnosti Ústavného súdu SR - napr. sp. zn. II. ÚS 520/2012 (vyvolané práve postupom navrhovateľa) - pritom platí, že pri zohľadnení navrhovateľom iniciovaného vysokého počtu exekučných vecí je možné akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania dotknutých konaní. Nadväzne okresný súd uzavrel, že v predmetnom procese nedošlo k prietahom v konaní; t.j. nebol preukázaný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci.

Samostatným výrokom zamietol procesný návrh navrhovateľa na prerušenie konania (podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a súčasne i podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) do rozhodnutia ústavného súdu o jeho ústavnej sťažnosti. V tejto spojitosti konštatoval, že nadriadený súd o otázke vylúčenia zákonnej sudkyne už (konečným rozhodnutím) rozhodol, pričom ide o otázku, ktorú sú sudy oprávnené posudzovať. Vo vzťahu k možnosti prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. dodal/zdôraznil fakultatívny charakter tohto inštitútu, ako i hľadisko hospodárnosti konania pri jeho (možnej) aplikácii.

O trovách konania rozhodol okresný súd s poukazom na § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, lebo tento si ju neuplatnil a z obsahu spisu vznik trov (na jeho strane) nevyplýva.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na nové prejednanie. Namietal, že za situácie, kedy sa odporca k návrhu nevyjadril a zároveň bolo potrebné vykonať dokazovanie listinami založenými v exekučnom spise, nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Taktiež však (súčasne) namietal, že okresný súd nesprávne prejednal vec v jeho neprítomnosti, lebo (on) predložil riadne zdôvodnenú žiadosť o zrušenie pojednávania. V tejto spojitosti tvrdil, že nemal možnosť vyjadriť sa k prednesom odporcu, k vykonaným dôkazom a ani sám nemohol navrhnúť dôkazy na podporu jeho tvrdení. Zdôrazňoval, že nebol oboznámený s vyjadrením protistrany. Upozornil tiež na to, že pôvod listinných dôkazov nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Okresný súd si mal (údajne) obsah a rozsah dokazovania určiť (bez akéhokoľvek zdôvodnenia) sám. Meritórne rozhodnutie označil taktiež za predčasné z dôvodu, že konajúci súd nevyčkal na právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Zároveň ale tvrdil, že o návrhu na prerušenie konania nebolo vôbec rozhodnuté.

Navrhovateľ (opakovane) poukázal na svoje tvrdenia o tom, že konajúceho sudcu bolo potrebné z rozhodovania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a je tiež v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, či Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanie práva na nestranný súd.

Súdu prvého stupňa navrhovateľ vytykal (i) viacero omylov; napr. mal konštatovať, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Za významné považoval nielen skúmanie okamihu, kedy exekučný súd o vydaní poverenia rozhodol, ale i momentu, kedy poverenie súdnemu exekútorovi doručil. Osobitne navrhovateľ zdôraznil, že pokiaľ odporca nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, mal okresný súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie.

Odvolateľ ďalej uviedol, že okresný súd ignoroval všetky tvrdenia o vzniku škody z titulu (celkových) administratívnych výdajov. V tejto časti považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Nakoľko je skutkový základ danej veci jedinečný, je neakceptovateľné, aby okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil úplne rovnakými vetami ako v iných rozhodnutiach, v rámci ktorých vystupuje identický navrhovateľ a odporca. Odvolateľ tiež nesúhlasil s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník - povinný. Právnym titulom nároku je nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Navrhovateľ hodlal prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, predložiť dôkaz o výške majetkovej škody, okresný súd však dokazovanie neprípustne skrátil, pričom odvolateľa nepoučil ani podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Súčasne však tvrdil, že takýto znalecký posudok predložil a okresný súd sa s ním neoboznámil, hoci uvádzal, že navrhovateľ uplatňovanú škodu neprekázal.

V spojitosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom podľa odvolateľa okresný súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Rozhodnutie prvostupňového súdu označil za vnútorne rozporné; na jednej strane bolo zistené, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote, pre ktorú nečinnosť sa nenašiel žiadny objektívny udržateľný, ospravedlňujúci dôvod, na druhej strane však porušenie práva nebolo konštatované.

Odporca ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti totiž predovšetkým pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov je práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas

predvolaný. Svojim postupom - bezdôvodnou neúčastou - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhnúť jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu vyjadriť.

Z obsahu spisu tiež vyplýva, že zároveň s predvolaním na pojednávanie bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručené (dňa 3.4.2014) i vyjadrenie odporcu vo veci samej. Tým je vyvrátená zásadná odvolacia námietka navrhovateľa o tom, že nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany. V rámci predvolania na pojednávanie bol navrhovateľ taktiež poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.

Termín pojednávania v súdnej veci (na deň 28.4.2014 - pondelok) prvostupňový súd určil 27.3.2014 a právnenému zástupcovi navrhovateľa bolo predvolanie doručené dňa 3.4.2014. Až dňa 25.4.2014 (piatok o 16.16 hod., t.j. po úradných hodinách) bol konajúcemu súdu doručený elektronickým podaním návrh navrhovateľa „na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho posúdenia porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu“.

Okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý, čo zodpovedá nižšie rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu. Ustanovenie § 101 ods. 2 v spojení s § 119 O.s.p. umožňuje súdu zvážiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a konať i v neprítomnosti účastníkov. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 116/1993) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Navrhovateľ žiadosť o odročenie pojednávania podal v krátkom časovom predstihu - z hľadiska pracovných dní - doslova niekoľko minút pred jeho termínom, čím s poukazom (aj) na vzdialenosť jeho sídla, resp. sídla jeho právneho zástupcu od sídla konajúceho súdu (cca 200km) fakticky zmaril efektívne využitie ustanovenia § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Navyše, vzhľadom na to, že dotknuté podanie neobsahuje náležitosti predpísané v ustanovení § 119 O.s.p. - nevymedzenie dňa, kedy sa o dôvode (požadovaného odročenia pojednávania) navrhovateľ dozvedel, t.j. neuvedenie dátumu podania (údajnej) ústavnej sťažnosti - nepredstavuje dané podanie kvalifikovaný základ pre eventualitu odročenia pojednávania.

Bezpredmetnou je námietka odvolateľa o neprípustnom konaní vylúčeného sudcu. Zodpovedá totiž doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevyhlúčení. Odvolateľ ani v žiadosti o odročenie pojednávania (a prerušenie konania) a ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné/dalšie okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeného súdu. Zároveň dotknutý záver o nevyhlúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31.5.2010; 6 Cdo 201/2013 z 19.6.2013 či 4 Cdo 317/2013 z 25.6.2014) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej nestrannosti. Vzhľadom na konštatované nebolo potrebné ani vyčkat' na právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o prerušenie konania, o ktorom procesnom návrhu navrhovateľa (jednoznačne) rozhodnuté bolo.

Vnútorne protirečivým je odvolanie v časti, v ktorej navrhovateľ na jednej strane vytýka okresnému súdu vykonanie pojednávania, zároveň však zdôrazňuje, že bolo neprípustné rozhodnúť bez jeho nariadenia. Neopodstatnenými sú tiež tvrdenia odvolateľa, že okresný súd si určil sám okruh a rozsah dokazovania, resp. že z odôvodnenia nie je poznateľné, či išlo o listiny (ktorými bolo vykonané dokazovanie) založené v exekučnom spise. Zo zápisnice o súdnom pojednávaní je nepochybné, že dokazovanie bolo vykonané (aj) oboznámením obsahu exekučného spisu sp. zn. Okresného súdu Žilina 24Er/5336/2010, ktorý dôkaz výslovne (č.l. 2 spisu - označením povinného a spisovej značky exekútora) požadoval navrhovateľ. Inú skutočnosť nie je možné vyvodiť ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (jeho str. 7; č.l. 98 spisu). Z uvedeného vyplýva, že zásadným dôkazom je exekučný spis, ktorého pripojenie a oboznámenie žiadal samotný navrhovateľ. Okresný súd teda rozhodol na základe skutkového stavu zisteného vykonaním dokazovania, iniciovaného práve navrhovateľom.

Taktiež je v úplnom rozpore so skutočným obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacia námietka, v zmysle ktorej súd zistil, že o návrhu alebo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a pre túto nečinnosť nenašiel žiaden objektívne udržateľný ospravedlňujúci dôvod. Naopak, okresný súd jednoznačne pomenoval/označil dôvody relatívne dlhšieho rozhodovania o žiadosti na udelenie poverenia.

Právnej úprave nezodpovedajúcou je i požiadavka odvolateľa, že v prípade, ak sa odporca k návrhu nevyjadril, mal súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Je výlučne vecou procesnej autonómie odporcu, či sa k podanému návrhu vyjadrí a nadväzne je vecou posúdenia listinných dôkazov konajúcim súdom, či predstavujú podklad pre pozitívne rozhodnutie o uplatnenom nároku. Samotné nevyjadrenie sa odporcu (odhliadnuc od toho, že v súdnej veci sa odporca vyjadril) nepochybne bez ďalšieho neznamená povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

V rámci meritórneho posúdenia veci odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Z tohto aspektu je zjavné, že navrhovateľ (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní) v odvolaní rezignoval na akúkoľvek konkrétnu úvahu vo vzťahu k vecným dôvodom, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu. K žiadnemu zo zásadných záverov okresného súdu (t.j. predovšetkým o nevyhnutnej spotrebiteľskej ochrane v exekučnom konaní; o ústavných kritériách posudzovania nesprávneho úradného postupu v spojitosti so zákonom stanovenými lehotami na postup/rozhodnutie súdu; o „neplatnosti“ 15-dňovej lehoty), na ktorých založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie, odvolateľ nepredložil relevantnú, resp. vôbec žiadnu protiargumentáciu. Dôsledky takéhoto postupu idú výlučne na ťarchu odvolateľa a musia nevyhnutne viesť k potvrdeniu meritórneho rozhodnutia. V protiklade s uvedeným, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia ako celok spĺňa všetky zákonné parametre.

Zároveň platí, že nie je prípustné konfrontovať prvostupňový súd so závermi, ktoré v konaní vôbec ani nevyslovil. Z tohto pohľadu odvolacie námietky spočívajúce v tvrdení, že okresný súd pochybil „keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, resp. „že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník“ nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Ide o zjavné pochybenia odvolateľa pri formulovaní odvolacích dôvodov.

Vo vzťahu k námietke, že dôležitým je nielen skúmanie okamihu, kedy exekučný súd o vydaní poverenia rozhodol, ale i momentu, kedy poverenie súdnemu exekútorovi doručil, odvolací súd dodáva, že táto úvaha neobsahuje žiadne konkrétne tvrdenia o porušení povinností exekučného súdu pri doručovaní poverenia. Predovšetkým však nezodpovedá tvrdeniam prezentovaným v návrhu (§ 205a O.s.p.), kde navrhovateľ skutkový základ uplatneného nároku založil na zákonnej povinnosti exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti o udelenie poverenia do 15 dní.

Odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Napadnutý rozsudok preto vo veci samej potvrdil. Vzhľadom na vecnú správnosť záveru okresného súdu o neexistencii nesprávneho úradného postupu a kumulatívnu predpokladov zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci bolo neúčelné bližšie sa zaoberať (ne)splnením ďalších podmienok.

Viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi dôvodmi odvolania bola významná i pre potvrdenie výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania. Odvolateľ síce výslovne uvádzal, že napáda rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k predmetnému výroku neposkytol žiadnu konkrétnejšiu argumentáciu. Nedôvodnosť tvrdenia navrhovateľa o konaní a rozhodovaní vylúčeným sudcom, či o nerozhodnutí o dotknutom procesnom návrhu (ktoré hypoteticky okrajovo mohli spochybňovať daný výrok) je vysvetlená a konštatovaná vyššie.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od meritórneho rozhodnutia závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.